

Zaaien en oogsten

Aan de slag met de Menukaart

Symposium | EnKa in Ede | 5 juli 2017

Esther Holster van Publiec geeft een inspirerende presentatie.

Boordevol inspiratie op het symposium

Ondanks volle agenda's en zo vlak voor de zomervakantie was de opkomst op het symposium 'Aan de slag met de Menukaart' op woensdag 5 juli boven verwachting hoog. Ruim 120 mensen hadden deze drukke periode getrotseerd om actief aan de slag te gaan met de Menukaart. Veel bestuurders en ambtenaren, van binnen en buiten de Regio FoodValley, en een aantal ondernemers waren aanwezig. Op hen wachtte een programma boordevol inspiratie en een laatste kans om mee te denken over de Menukaart.

Tijd om te oogsten

De afgelopen jaren is er gezaaid. Nu was het tijd om te oogsten. Op het menu van dit symposium stond het nadenken over de toepassing van de Menukaart in het buitengebied. Ruimte voor bedrijven én een mooier buitengebied: dat is in zeven woorden waar de Menukaart voor staat. Voor ambtenaren biedt het duidelijkheid en transparantie. Maatwerk wordt onderdeel van beleid. De Menukaart is een werkwijze die op basis van lokaal maatwerk extra ontwikkelingsruimte oplevert voor ondernemers in het buitengebied en tegelijk de kwaliteit van de leefomgeving versterkt. Het instrument Menukaart kan worden ingezet als de aanvraag van de ondernemer niet in het bestemmingsplan past, maar wel in het provinciale beleid. Elk uitbreidingsverzoek die de methode van de Menukaart volgt, draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving, omdat de ondernemer een maatschappelijke tegenprestatie levert.

De beoogde oogst

De beoogde oogst van de bijeenkomst: informeren over de werking van de Menukaart, het verbeteren van de inhoud van de Menukaart, het oogsten van tips en tricks voor de gemeenten die dit najaar de Menukaart vaststellen en het delen van opgedane kennis met andere regio's.

Aan de slag in workshops

Aan de hand van zes workshops kon de Menukaart verder verkend worden. Zo was het mogelijk om de grenzen van de toepasbaarheid van de Menukaart op te zoeken. In een andere workshop ontdekte je hoe verschillend ondernemers, omgeving en gemeenten tegen de 'kwaliteit' van tegenprestaties aankijken. In een derde workshop nam je onder begeleiding van een acteur letterlijk deel aan een buurtgesprek over de maatschappelijke tegenprestatie en liepen de deelnemers allerlei communicatieve valkuilen in. In workshop vier ondervond je wat er in de gemeentelijke praktijk bij deze nieuwe manier van werken komt kijken. Want het gaat om 'los' laten, een vaak genoemde term deze 5 juli. Ook kon je stap voor stap de Menukaart doorlopen en ervaren welke hobbels er zijn en hoe deze gladgestreken kunnen worden. En als laatste kon je je laten inspireren tot omdenken en anders samenwerken. Genoeg om uit te kiezen.

De workshops waren druk bezocht.

René Hilhorst, projectleider Menukaart:

“ De afgelopen jaren zie ik als een mooie reis. We gaan nu richting de afronding van de Menukaart en ik kijk terug op een bijzondere tijd, waarin we als team veel hebben geleerd en gepresteerd. Van strategie bepalen in een ambtelijke werkkamer tot een buurtgesprek in de skybox van een kippenschuur. Zo divers is het werken aan de Menukaart. ”

Peter Lusse, trainingsacteur workshop Buurtgesprek:

“Wat mij blijft, is dat er drie grote uitdagingen zijn bij het buurtgesprek. In mijn ogen zijn:

- 1. een goede voorbereiding van de ondernemer,*
 - 2. een professionele onafhankelijke gespreksleider*
 - 3. en goed voorbereide burens,*
- een must om het buurtgesprek te laten slagen.”*

De workshops in volle gang.

Niet alleen rozengeur en maneschijn

Zoals bij elke verandering is het niet alleen rozengeur en maneschijn. Kritische geluiden zijn er ook. Deze geluiden helpen juist de Menukaart verder te verbeteren.

Lisanne Oskam, melkveehouder en lid van Vallei Boert Bewust over de bijeenkomst:

“Ik vind het jammer dat er vandaag weinig ondernemers zijn. Maar voor hen is dit tijdstip onmogelijk. De eerste week van juli is het topdrukte op de boerderij. Nu is het vooral een feestje voor beleidsmakers en dat vind ik spijtig. Ook slaan we met de Menukaart een stapje over. Het gaat toch om de ondernemer die iets wil? Ga dan uit van de kracht van de ondernemer. En bedenk als buurt wat past bij de ondernemer.”

Gedeputeerde Mirjam van Maasdam aan het woord.

Fije Visscher, kalverhouder, voorzitter Gelderse Vallei LTO Noord en Vice voorzitter vakgroep kalverhouderij LTO Nederland:

“Een tandarts heb je een keer per jaar nodig, een dokter een paar keer per jaar en een boer drie keer per dag. Een mooi uitgangspunt om altijd in gedachte te houden.”

Dialoog centraal

Aart de Kruijf, wethouder gemeente Barneveld: “De Menukaart stelt de dialoog centraal en is echt in de geest van de Omgevingswet. De afgelopen jaren is er veel gebeurd, zo is bij de provincie Gelderland het Plussenbeleid (kaders voor bestemmingsplannen) geïntroduceerd. In deze provincie geldt de Menukaart voor de intensieve veehouderij. Maar wat ons betreft mag het ook gelden voor andere activiteiten in het buitengebied. Natuurlijk mag niet alles, maar we geven ondernemers en de buurt de vloer om er samen uit te komen.” Dat het belangrijk is om continu in dialoog te zijn, werd deze dag duidelijk. Ga niet alleen het gesprek aan als je iets nodig hebt zoals een uitbreiding, maar blijf in gesprek met je omgeving.

Van 100 naar 1

Mirjam Maasdam, gedeputeerde provincie Utrecht, was ondanks haar volle agenda blij op het symposium te zijn: “In mijn ogen is de Menukaart een uitnodiging om in gesprek te gaan en groei mogelijk te maken. In Utrecht hebben we ruim 100 verordeningen, die we de komende jaren terug moeten brengen naar 1 verordening. De omgevingswet gaat uit van een aantal sturingsprincipes. De belangrijkste is vertrouwen. Vertrouwen van provincie in gemeenten, inwoners en ondernemers; dat zij er samen uit kunnen komen. Nu moeten we langzaam maar zeker anders kijken. Deze Menukaart daagt ons uit dit te doen.”

“Het buurtgesprek is een uitruil van belangen. Geen theekrans. Denk na over hoe je je buurman tegemoet kan komen.”

“Het buurtgesprek zou wel echt van de buurt moeten zijn. Ontken niet dat er maatschappelijke partijen zijn, want dan creëer je je eigen weerstand, maar doe dit in een apart gesprek.”

“Zie het buurtgesprek niet als een plek waar beslissingen worden genomen, maar als plek waar informatie wordt gehaald en een beeld van de aanwezige belangen ontstaat. Dan wordt het ook makkelijker om buurtgenoten ruim uit te nodigen.”

Gedeputeerde Jan Jacob van Dijk beantwoordt een vraag.

Aart de Kruijf, wethouder gemeente Barneveld:

“Niet alles mag, maar wij moeten wel de ondernemer en de buurt de vloer geven om samen maatregelen te bedenken.”

Waar gaat het nu echt over?

Jan Jacob van Dijk, gedeputeerde provincie Gelderland, haalde tot slot aan dat het een misvatting is dat dialoog altijd tot overeenstemming leidt: “In de dialoog komen we uit bij de vraag ‘waar gaat het nu echt over’ en verdiepen we ons in elkaar. Wat is het belang van de ander en wat zit daarachter. Om tot de kern te komen heb je een professionele gespreksleider nodig. Zijn we klaar met de Menukaart? We hebben nog veel vragen en nog niet alle antwoorden. Er is nog dialoog nodig. Tussen de ondernemer en de buurt, maar ook onderling in een grotere samenstelling, zoals vandaag.”

“Onderhandelen doe je niet in oorlogstijd, maar in vreedstijd.”

Toekomst Menukaart

Het symposium was ook aangekondigd als laatste kans om de inhoud en het proces rondom de invoering samen te verbeteren. Het heeft veel aanbevelingen opgeleverd die worden meegegeven aan de gemeenten. Zij stellen naar verwachting dit najaar de Menukaart vast.

“Bij beleidstaal ontbreekt de ondertiteling, zorg voor die ondertiteling in de communicatie richting burgers en ondernemers.”

Als afsluiting stond er buiten een lunch klaar.

Nader te onderzoeken

Dankzij een enthousiaste, maar kritische doelgroep kwamen de volgende vragen naar boven die Regio FoodValley gaat onderzoeken:

- Hoe bepaal je de grens waarbinnen je de omgeving uitnodigt voor een buurtgesprek?
- Mogen belangengroepen zich ook aansluiten bij het buurtgesprek?
- De buurt bepaalt niet alles. Het is een samenspel tussen de ondernemer, de gemeente en de buurt. Wie heeft het laatste woord?
- Moet de gemeente toevoorder zijn bij het buurtgesprek?
- Is het een noodzaak om een onafhankelijke gespreksleider te hebben?
- Hoe neem je de raad mee in het proces?
- Hoe zorg je ervoor dat de ondernemer niet uit beeld raakt, je vergeet ze bijna in het proces. Maar heeft de initiatiefnemer niet een stem in waar het geld naartoe gaat?

29 augustus 2017

Regio FoodValley
Postbus 9022
6710 HK Ede

In samenwerking met:

Hilhorst Management Advies
LOS stadomland B.V.
Vol lof! Communicatie & Projectmanagement
Foto's: Arnhems Persagentschap (APA)